

მების შემონების შემდეგ ამზადებს გასაცემ თანხას და გადასცემს მას მიმღებს დადასტურებული ორდერის მეორე პირთან ერთად, რომლის პირველი, ფულის მიმღების მიერ ხელმოწერილი პირი რჩება სალაროში.

იურიდიული პირი ოპერატორის მიერ დამონმებულ ჩეკს და გასავლის ორდერს გადასცემს მოლარეს, რომელიც შეამონმებს მათ, შეადარებს ოპერატორის ხელმოწერის ნიმუშთან, კლიენტის ხელმოწერის ნიმუშთან და პირადობის დამადასტურებელი საბუთის მონაცემებთან, ამზადებს გასაცემ თანხას და გადასცემს მიმღებს ფულს.

საოპერაციო დღის ბოლოს სალაროს მუშაკი ადგენს ცნობას სალაროდან დღის განმავლობაში გაცემული ფულისა და საბუთების რაოდენობის შესახებ და უდარებს მას ბუღალტრულ ჩანაწერებს.

საოპერაციო დღის განმავლობაში გაცემული ნაღდი ფული აისახება სალაროს შესაბამის ანგარიშებზე (აქტივის კლება) და კლიენტის ანგარიშზე (პასივის კლება) იმავე სამუშაო დღის განმავლობაში.

ბანკს შეუძლია ნაღდ ფულთან დაკავშირებული ოპერაციები განახორციელოს ბანკომატისა და ფულის მიღება-გაცემის სხვა ალტერნატიული ავტომატური მოწყობილობის მეშვეობით, რომელიც უნდა იძლეოდეს ამონაბეჭდს, როგორც კლიენტისათვის გაცემული თანხის ოდენობის, ისე არსებული და ჩატვირთული ნაღდი ფულის ოდენობის შესახებ.

17.3. ბანკნოტებისა და მონეტების ფორმირება

გამომდინარე იქიდან, რომ ქვეყნის მასშტაბით ცენტრალური ბანკისა და კომერციული ბანკების საცავებსა და სალაროებში მუდმივად ხდება ნაღდი ფულის მოძრაობა, დიდი მნიშვნელობა აქვს მათი ერთიანი სტანდარტით ფორმირებასა და შეფუთვას. საქართველოს ტერიტორიაზე არსებულ საბანკო სისტემაში მოქმედებს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი ნაღდი ფულის (ბანკნოტებისა და მონეტების) ფორმირებისა და შეფუთვის ერთიანი წესი. ნაღდი ფულის ფორმირებისას ხდება მათი დახარისხება („ფორმირება“) ცალკე ბანკნოტებისა და მონეტების, ვალუტების, ნომინალებისა და ვარგისობის კატეგორიების მიხედვით.

პირველი მოთხოვნა ფულის ფორმირებისას არის ის, რომ უნდა მოხდეს ერთი და იმავე ნომინალის 100-ფურცლიანი შეკვრის ფორმირება, რომელსაც მოიხსენიებენ „ნეკნებად“. ერთი და იმავე ნომინალის 10 ნეკნის ერთად შეკვრით მიიღება ერთი სრული „კონა“. ამით ფორმირების პროცესი მთავრდება.

ერთი და იმავე ნომინალის ბანკნოტების სრული ნეკნები, რომელთაგან სრული კონების (10 ნეკნი) ფორმირება არ ხერხდება, შეიძლება შეიფუთოს არასრულ კონებად, რომელთა ეტიკეტზე (ზედასადაბზე) დამატებით აღინიშნება წარწერა „არასრული“. სხვადასხვა ნომინალის ბანკნოტის სრული და არასრული ნეკნები შეიძლება დაფორმირდეს ნაკრებ კონებად, რომელთა თითოეული ნეკნი არ უნდა შეიცავდეს ასზე მეტ ფურცელს. ნაკრები კონების ეტიკეტზე (ზედასადაბზე) დამატებით აღინიშნება წარწერა „ნაკრები“.

რაც შეეხება მონეტების ფორმირებას, იგი ხდება პაკეტებში ნომინალის მიხედვით. ერთ პაკეტში მოთავსებული ეროვნული ვალუტის მონეტების

მაქსიმალური რაოდენობა განსხვავებულია ნომინალების მიხედვით, მაგალითად, უნდა იყოს: 1 თეთრი – 2 000 ცალი, 2 თეთრი – 1 500 ცალი, 5 თეთრი – 1 000 ცალი, 10 თეთრი – 1 000 ცალი, 20 თეთრი – 800 ცალი, 50 თეთრი – 1 000 ცალი, 1 ლარი – 500 ცალი, 2 ლარი – 500 ცალი, 10 ლარი – 500 ცალი. მონეტების ფორმირებაც შესაძლებელია არასრულ და ნაკრებ პაკეტებად, რაზედაც შესაბამისად მიეთითება წარწერა – „არასრული“ ან „ნაკრები“.

თანამედროვე ტექნოლოგიების განვითარებამ ბოლო პერიოდში გარკვეული კორექტივები შეიტანა ფულის ფორმირების მოთხოვნებში. მაგალითად, ბოლო წლებში, ახალი მოთხოვნებით, ფულის ნიშნების შეფუთვა ხდება პოლიეთილენის პაკეტებში, რაც ხორციელდება სპეციალური დანადგარით. ბანკნოტებისა და მონეტების პოლიეთილენის პაკეტით შეფუთვა ხდება პაკეტის შედუღებით, რომლის ნაკერზეც ისმება კლიშეს ანაბეჭდი შემდეგი რეკვიზიტებით: ბანკის დასახელება და კოდი.

აუცილებელია, ბანკნოტების კონებისა და მონეტების პაკეტის ეტიკეტზე (ზედსადებზე) მიეთითოს ვალუტის დასახელება, ნომინალი, ბანკნოტების/მონეტების რაოდენობა, მთლიანი თანხა (ნაკრების შემთხვევაში, დამატებით – თანხა ნომინალების მიხედვით), შეფუთვის თარიღი, იმ პირის ხელმოწერა, ვინ დაახარისხა ფული („მფორმირებელი“), ბანკის დასახელება და კოდი, ასევე შესაძლებელია მფორმირებელი პირის სახელის, გვარის ან რიგითი ნომრის მითითება. აღნიშნული ინფორმაციის დასატანად კომერციულ ბანკებს უნდა ჰქონდეთ ნაღდი ფულადი ოპერაციებისათვის საჭირო ბეჭდები, შტამპები და დასალუქავი საშუალებები.

რაც შეეხება ეროვნულ ბანკში კომერციული ბანკებიდან ნაღდი ფულის მიღებასა და საქართველოს ეროვნული ბანკიდან კომერციულ ბანკზე ნაღდი ფულის გაცემას, ხორციელდება კონტეინერების მეშვეობით, რომელთა დასამზადებელი მასალის, ზომების, ფორმის, წონის, მდგრადობის, კონსტრუქციის, საკეტისა და საინფორმაციო ეტიკეტის მიმართ არსებობს სპეციალური მოთხოვნები.

17.4. ფულადი სახსრების ინკასაცია

სიტყვა **ინკასაცია** იტალიური წარმოშობისაა და, ფართო გაგებით, ნიშნავს კომპანიასა და მის განყოფილებებს შორის ნაღდი ფულადი სახსრების შეგროვებისა და გადატანის მოწესრიგებულ სისტემას. საბანკო საქმეში ინკასაცია გულისხმობს ბანკების მიერ საინკასაციო სამსახურის მეშვეობით საკუთარი ფილიალების, სერვისცენტრების, კვანძგარეთა საოპერაციო სალაროებისა და ბანკომატების მომარაგებას ნაღდი ფულით და ასევე ჭარბი ნაღდი ფულის წამოღებას მათი წარმოქმნის შემთხვევაში.

როგორც წესი, საბანკო წერტილების მომარაგება ნაღდი ფულით დილის საათებში ხდება და ამ პროცესს საბანკო ტერმინოლოგიით „სალაროს გამაგრებას“ უწოდებენ. ჭარბი ფულის წამოღება უფრო საღამოს საათებში ხორციელდება. საბანკო წერტილებიდან წამოღებული ჭარბი ფულით ხდება ან სხვა ფილიალებისა თუ სერვისცენტრების სალაროების გამაგრება, ან სა-